

114 MILJONIT. Kaitseministeerium avalikustas plaani, kuidas kavatseb tegevuskulusid ja investeeringuid kärpida.

270 inimest saab kärpekirvest tunda

HENRY-LAUR ALLIK
reporter

Kaitseministeerium otsustas oma haldusalas järgmise nelja aasta jooksul tegevuskulusid kärpida suuresti inimeste pealt ja koondata 270 inimest. Kuigi investeeringute pealt kokku hoidma ei munda, jõuavad kärpekäärid ka sinna.

Orkestriskandaaliga tegeva avalikkuse surve alla langenud kaitseministeerium tuli eile välja oma tegevuskulude kärpeplaani, mille riigi eelarvestrateegia kõigile riigiasutustele ette näeb. Kokku kavatakse hoida 114 miljonit, millest 71 miljonit moodustavad tegevuskulud ja ülejäänud investeeringud. Näiteks pole raha 2025. aasta kaitseinvesteeringute programmiks ja 270 inimese palgal hoidmiseks.

Kärbitakse inimeste pealt

Selle tõttu liigub Eesti oma kaitsevõime arengus aeglasemini edasi. Kaitseministeeriumi kantsleri Kusti Salmi hinnangul avaldab enim mõju inimestest loobumine. «Igaüks võib ette kujutada, see on kaks sellist suurt saali inimesi pungil. Ma tänagi kirjutasin alla koondamisteadele, kus inimesed 20 aastat töötanud ja pistanud. Klomp tuli kurku, see ei ole lihtne,» rääkis Salm ning lisas, et muus osas elatakse kärbe üle.

Ta täpsustas, et kaitseministeeriumi kärbib veel ka näiteks lahetus- ja transpordikulud, samuti vähenevad esinduskulud. Lisaks kaotab ministeerium kaitseatašee kohad Thbilisis ja Varssavis.

Kaitseminister Kalle Laanet (Reformierakond) ütles eilsel pressikonverentsil, et inimeste koondamist pole võimalik vältida. «Tegevuskulud koosnevad personali- ja majandamiskuludest. Kas te kujutate ette, et on võimalik majandamiskuludest – ükstapuha millises valitsemisalas – kokku hoida viis protsenti. Saate aru, et see ei ole võimalik, see on liht-

Klomp tuli kurku, see ei ole lihtne.

Kaitseministeeriumi kantsler Kusti Salm

Allikas: kaitseministeerium

FOTO: kaitseväge peastaap

salt poliitiline vastutusest kõrvale võitlemine sõnumi andmiseks,» sõnas Laanet.

Riigihalduse minister Jaak Aab (Keskerakond) ei saa aru, miks kaitseministeerium oma plaaniga nii varakult välja tuli, kuna kärpeid otsustatakse alles septembris. «Konkreetsed kärpeid vaadatakse siis, kui on eelarve, ehk septembris. Miks kõik nüüd sellega ka kuskile kiirustavad? See on praegu ministeeriumide ülesanne, mida nad suve jooksul peavad tegema,» ütles Aab.

Aab rääkis, et Keskerakond on vastu eesliinitoritajate koondamistele, kuid ametnikega koostööd tuleb teha. «Tegevuskulud koosnevad personali- ja majandamiskuludest. Kas te kujutate ette, et on võimalik majandamiskuludest – ükstapuha millises valitsemisalas – kokku hoida viis protsenti. Saate aru, et see ei ole võimalik, see on liht-

Leo Kunnase (EKRE) sõnul poleks üldse tohtinud kaitse- ja siseministeeriumi haldusalale proportsionaalselt võrdset kärpesummat anda. «Kaitseministeeriumile ja siseministeeriumile ei oleks mitte mingil juhul tohtinud praeguses julgeolekuolukorras mingit kärpeliimi anda,» lausus Kunnas.

«Ma ei soovi kärpeplaani detailidesse üldse minna, sest see on nüüd analüüs, et kas see on ülimalt halb või väga halb otsus, et mis seal siis kärpida. Sellele ei ole veel mõtet kommenteerida,» hindas ta.

Suurim hoop kaitsevæle

Enim tuleb tegevuskulude pealt kokku hoida kaitsevæle, kus peab järgmise nelja aasta jooksul kärpima 40,8 miljonit eurot, sealhulgas koondama umbes 200 inimest.

Kaitsevæle juhtaja kindralleitnant Martin Herem sõnas, et kaitsevæle puudutab koondamine tegevæelasi, teenistujaid ja riigiametnikke. Enim on tähelepanu saanud kaitsevæle orkestri koondamisplaan, mis liigub nüüd sõjamuuseumi koosseisu.

«Kui keegi koondatakse, siis

Reformierakond on kärpetes veendunud

Lisaks paljudele opositsioonipoliitikutele on kärpetes veendunud ka apoliitilised riigiasutused. Aprilli lõpus, enne riigi eelarvestrateegia kinnitamist, saatis riigikohtu juhtkond peaminister Kaja Kallasele (Reformierakond) kirja, et kui kärpe tuleb nagu plaanitud, siis tooks see kaasa suuri häireid riigikohtu töös ja lõpptulemusena kogu kohtusüsteemis.

Kirjas tuuakse välja, et riigikohtu peaks vähendama oma töötajate arvu. «Rahandusministeeriumi plaanitud mahus kärpete tegemisel tooks kvaliteedi hoidmine kaasa menetlusaegade olu-

lise pikenemise, isegi ilma prognoositud töömahu tõusuta,» seisab kirjas, kus lisaks toodi välja ka ettepanekuid, kuidas riigikohtu saaks kärpetega hakkama.

Kuu aega hiljem, 28. mail sai riigikohtu juhatus oma kirjale vastuse. Hoopis rahandusminister Keit Pentus-Rosimannuselt (pildil, Reformierakond), kes vastas riigikohtu kirjale lakooniliselt.

«Vabariigi valitsus võttis 2022–2025 eelarvestrateegia arutelude käigus ambitsioonika eesmärgi ning otsustas, et 2022. aasta struktuurne puudujääk ei

tohi ületada 3,4 protsenti ning 2025. aastaks peab puudujääk vähenema 1,6 protsendini SKTst,» alustas Pentus-Rosimannus.

«Konkreetne töö- ja majandamiskulude kokkuhoiumeede kinnitati 2022–2025 eelarvestrateegias ühetaoliselt kõikidele riigieelarvelistele asutustele. Möistan ülesande keerukust, aga olen veendunud, et riik peab otsima kokkuhoiukohti, olema solidaarne erasektoriga ning valmistama tulevikuks, et vähendada survet maksumõõnule,» lõpetas Pentus-Rosimannus.

Tallinn ei nõustu rahvusoper Estonia juurdeehitusega Tammsaare parki

UWE GNADENTEICH
uwe@postimees.ee

Tallinna linnaplaneerimise amet otsustas eile, et kavandatud Estonia juurdeehitus ei tule mitmesugustel põhjustel kõne allagi.

«Soovitud lahenduse elluviimine tooks kaasa palju ja suuri negatiivseid mõjusid olemasolevatele keskkonnale, kultuuri- ja linnaruumilistele väärtustele ning samas ei ole võimalik saavutada ka parimat teatrihoone laienduse lahendust, mis rikastaks ja väärtustaks linnaruumi tervikuna,» selgitas linnaplaneerimise ameti juhataja Ivari Rannama rahvusoper Estoniale saadetud kirjas.

Ooperimaja juurdeehituse vastuargumendid on jagatud nelja rühma. Esiteks ei vasta lahendus säästva arengu põhimõtetele, kuna laiendus soovitatav kavandada hiljuti rekonstrueeritud looduskaitsealuse Tammsaare pargi

territoriumile, mis tooks kaasa ühe pargiosa, sealhulgas haljastuse likvideerimise.

Teiseks läheks juurdeehitus vastuolulise muinsuskaitse õigusaktide ja põhimõtetele. See puudutab nii seda, et Estonia praegune hoone on mälestis, kui ka kavandatava juurdeehitise alla jäävaid bastionimüüre.

Kolmandaks ei vasta lahendus linnaruumi planeerimise üldpõhimõtetele ning heale planeerimis- ja ehitustavale. See tähendab, et see on kavandatava asukoha jaoks liiga suur ega sobitu ümbritsevasse keskkonda.

Neljandaks leidis linnaplaneerimise amet: «Soovitud lahenduse elluviimiseks puuduvad õiguslikud eeldused ja uued asjaolud, mis toetaks teatrihoone kavandamist asukohta, mida varem on peetud ebasobivaks.» See tähendab, et lahendus ei ole kooskõlas Tallinna üldplaneeringuga ning on vastuolus ka linna strateegiliste sihti-

Tallinn ei nõustu rahvusoper Estonia juurdeehitusega, sest muu hulgas hävitaks see suure osa hiljuti rekonstrueeritud kaitsealusest Tammsaare pargist.

FOTO: EERO VABAMÄGI

dega. Pealegi on samasse asukohta juba varem kaalutud juurdeehitist, mis ei leidnud ühiskondlikku heakskiitu. «Asjaolud ei ole tänaseni võrreldes soodsamaks muutunud, pigem on linnaruumiline

olukord muutunud laienduse kaalumise seisukohast keerulisemaks, kuna Tammsaare park on rekonstrueeritud ning lisaks on püstitatud Pärnu mnt 3 krundile pargipaviljon,» põhjendas Rannama.

ükskõik kui loogiline see majanduslikult ei tundu, inimesele on see loomulikult pettumus. Ma ei usu, et nad suhtuvad minusse praegu väga hästi. Ma omalt poolt üritan teha kõik, et nende töö ümberkorraldus oleks inimlik,» kõneles Herem, kes on varem kindlalt öelnud, et sõjalist võimekust kärpida ei saa.

Edaspidi hakkavad kaitsevæle õppusedki olema väiksemad. «Kui võtame õppuste loetelu, siis see arv jääb samaks. Kui räägime õppuste kestusest ja seal osalevatest inimestest, siis see arv läheb väiksemaks,» sõnas kaitsevæle juhataja.

Algselt pidi kaitsevægi pidurit tõmbama ka ajateenijate arvu kasvule, kuid nüüd on jälle jõus plaan jõuda 2025. aastaks 4000 ajateenijani. «Kaitsevæle akadeemiast tuleb piisavalt noorohvitseri, kes suudavad väljaõppe taast tõsta. Otsustasime, et me ei anna selles 4000 plaanis järele, sest see on Eesti riigikaitse seisukohalt ääretult oluline,» ütles kaitseminister.

Investeeringud jäävad

Kokkuhoid ei puudutanud kaitseotstarbelist relvastust ja varustust eelarvet, millesse investeeritakse 2022. aastal 277 miljonit eurot.

Kaitsevægi investeerib järgneva nelja aasta jooksul suuresti relvastuse arendamisse ja laskeværu täiendamisse ning hangib 120 mm miinipildujaid ja 12 K9 Kõu liikursuurtükki. Lisaks saavad kaitsevæelased uue põlvkonna kuuli- ja killuvestid ja jätkub ka automaatide väljavahetamine.

Riigi eelarvestrateegia ette nähtud tegevuskulude kärpeplaani paneb paika, et kõikide riigiasutuste peale kärbitakse järgmisel aastal tegevuskulusid kokku 60,4 miljonit eurot. Kaitseministeeriumile ette nähtud tegevuskulude kärpe, 14,3 miljonit, on riigiasutuste peale kõige suurem.

Seni on kaitseministeerium ainus, kes on põhjalikult avalikkusega jaganud, kuidas nemad plaanivad tegevuskulusid kärpida. Teised ministeeriumid ei ole vaatamata Postimehe päringutele aldis oma kärpeplaandist rääkima ja püüavad avalikku diskussiooni vältida. Viidatakse, et otsused sünnivad sügisel ja plaanidest rääkimine tekitab segadust.

Sel nädalal pöördus nii kultuuriminister Anneli Oti kui riigikogu kultuurikomisjoni poole ka kultuuriministeeriumi juures tegutseva muinsuskaitse nõukogu esimees Riin Alatalu, kes tõi samuti välja terve hulga põhjusi, miks juurdeehitus ei sobi. Ka muinsuskaitse nõukogu leidis, et kui riigikogu tahab rahastada Estonia uue saali ehitust, siis tuleb loobuda otsuse sidumisest praeguse asukohaga.

Eelnõu «Riiklikult tähtsate kultuuriehitiste rajamise ja renoveerimise pingerea kinnitamine» läbis 19. mail riigikogus esimese lugemise ning täna on viimane päev sellele muudatusettepanekute esitamiseks. Riigikogu võtab eelnõu vastu teisel lugemisel, mis toimub tõenäoliselt ülejõrgmisel nädalal. Riigikogu kultuurikomisjoni esimees Aadu Must on Postimehele varem öelnud, et otsus tahetakse riigikogus igal juhul enne jaanipäeva ära teha.